

ctálya

let min-
zetője és
grendeli:

ek

y)
ör

na)
ne-

ay.

lejért (és
sainknak
tánvétel.

let min-
zetője és
grendeli:

ek.

ve.

ö-

iai

ni.

ay)
m.)
n.

lejért (és
sainknak
tánvétel.

nyen az
ja, aki az

):

a.

(és portó)
ak a pénz
vétél.

on az Uj
az alábbi

ok):

ély-

us.

ve-

(es portó)
ak a pénz
vétél.

inkat!

yva

Eladás

ara

skoara-Fabrica

A-MARE
UNIRII

1924. június 19. KEDDŐ
Munkácsy és NYOMDA
Közlekedési út, St. Barón
utca, (Brassai-néica) 10
Közlekedési Szervezettség
Közlekedési út - 072
Közlekedési út - 559
A közlekedési bizánciát a
közlekedési útnek círe-
zési. Bizánciát a köz-
lekedési útnek círe-
zési.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK	
Romániában	
Egész évre	750
Félévre	360
Negyedévre	200
Egy hónapra	70
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	25 ct
Egy szám	1-50 ct

1924 június 20 Péntek

Cinj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 135. szám

5684. Szíván 18

A nagy oroszlan és a kis egér

Ki nem ismeri az aesopusi mesét az orosz-
lánról és az egérről? Az oroszlan kevély ked-
vében el akarta tiporni az egeret, de az sziv-
szaggatón rimánkodott: „Ne öl meg oroszlan,
mert jóságodat meg fogom hálálni.” Az orosz-
lán nagyot kacagott: „Ugyan mivel akarod
nekem meghálálni és mit tudsz segíteni rajtam
te nyomorult kis egérke.” De azért megke-
gyelmezett neki. Nemsokára rá az oroszlant el-
fogták a vadászok és vastag kötelekkel guzta
kötötték. Fájdalmában és sértett önértében
nagyokat üvöltött a sivatag királya, de bizony
senki sem törődött vele. Egyszer azonban meg-
hallotta a kis egérke, hogy rabságba esett az
oroszlan. Gyorsan odasietett a társaival, akik
nekiestek a köteleknek és apró, éles fogaikkal
pár perc alatt átrágták a szorító béklyókat. Az
oroszlan kiszabadult. Az iskoláskönyvek ebből
a meséből azt a tanúságot vonják le, hogy
senki segítségét, vagy jóindulatát sem szabad
könnyelműen elutasítani, mert ime még a kis
egérke is tudott segíteni a hatalmas oroszlanon.
Bizony a kis egérkének néha igen nagy szolgál-
kothat tudnak tenni s ezt az okos oroszlanok
ma már többé-kevésbé tudják is.

Az embernek önkéntelenül is eszébe jut ez
aesopusi mese, amikor a Dreyfus-ügy napfényre
került új dokumentumait olvassa. A német
titkos diplomáciai aktagyűjteményéből most
jelent meg a harmadik sorozat. Már az első
kettőből kiderült, hogy a német külügyminisz-
terium irattárában olyan okmányok voltak,
amelyek a napnál is világosabban igazolták
Dreyfus kapitány ártatlanságát, de a német
kormány nem bocsátotta a bizonyítékokat a
francia bíróság rendelkezésére, mert politikai
érdekeinek jobban felelt meg a hallgatás. Ezek-
ért a problematikus értékű hatalmi érdekekért
kellott szenvednie Dreyfusnak és rajta keresztül
az egész zsidóságnak. Az aktagyűjtemény har-
madik csoportja rávilágít arra is, hogy mik
voltak ezek a hatalmi érdekek. Bülow állam-
titkár 1898 szeptember 29 én táviratot intézett
a német külügyminisztériumhoz, amelyben a
Dreyfus-akták nyilvánosságra hozatala ellen
azaz érvel: „nem kívánatos, hogy Franciaország
Dreyfus kapitány gyors és eklatáns tisztázása
által ismét visszanyerje a zsidó és liberális körök
szimpátiáját. A legjobb, ha az affér tovább zaj-
lik, a francia hadsereg demoralizálódik és Európa
megbeátránkozik.” A titkos diplomácia hallatlan
erkölcstelensége és szívtelen bestialitása mellett
ez is kiderül ebből az okmányból, hogy az
európai nagy államok milyen jelentős politikai
erőtényezőnek tartották, hogy a valamely ál-
lam bírja-e a zsidóság szimpátiáját, vagy sem.
Pedig a zsidóság társadalmi és gazdasági fej-
lettsége akkor még lényegesen kisebb volt, mint
ma. A német politikusok mégis szükségesnek
tartották, hogy a franciák elleni küzdelemben
maguk mellé állítsák a zsidóságot, amit áltál vel-
tek elérni, ha Franciaországban engedik tovább
zajlani a Dreyfus-botrányt és a kezeik között
lévő bizonyítékokat gondosan elrejtve mitsem
tesznek, hogy francia hivatalos körök tisztára
moshassák magukat az antiszemitizmus vádja
alól, sőt nagymértékben elősegítik, hogy ez a
hangulat továbbra is ébren maradjon Európá-
ban. A német oroszlan jól tudta, hogy a zsidók
szimpátiája nagy előnyöket jelenthet Francia-
országnak, de jól tudta ezt maga Franciaor-
szág is, amely a Dreyfus-per revíziója után
teljes erejéből igyekezett visszahódítani ezt az
elvesztett szimpátiát.

A nagy oroszlanok tehát, bizonyára értékes
tapasztalatok alapján rájöttek, hogy még a leg-
kisebb egerek jóindulatát sem szabad brüszköl-
elvezetni, vagy pálene visszautasítani. Hát
még ha nem is egészen kis egerekről van szó.
Csak a kisebb oroszlanok nem jöttek még rá
erre az igazságra. A román közvélemény pél-

dául édeskedveset törődik vele, hogy a világ
zsidóságának szimpátiája az ország felé fordul-
jon, de annál többet törődnek vele Románia el-
lenséges szomszédai, hogy a külföldi zsidóság
előtt minél sötétebb színben tüntessék fel Romá-
niát. Azok a tulzott és elferdített hírek, ame-
lyek a legutóbbi zsidóvérekről a világsaj-
tókba bekerültek, jórészt ezeknek az álla-
moknak hivatalos sajtóirodáiból röppentek
szét. Ezek a szomszédok nagyon jól tudják,
milyen értéket jelent ha a világ zsidóságának
szimpátiája valamely állam felé fordul és céljuk
egészen átlátszó, amikor a zsidóság jóindula-
tát el akarják teremni Romániától. Jól tudják,
hogy ezáltal Románia egy értékes támogatást és

segítőtársat veszít el. Románia politikusai, kevés
kivétellel, ma még nem tulajdonítanak külö-
nösebb fontosságot ennek a szimpátiának, egyes
elemek pedig egyenesen visszautasítják azt. Az
aesopusi oroszlanal együtt azt mondják, mit
árthat és mit segíthet nekünk ez a kis egérke.
A Dreyfus-per most nyilvánosságra került ak-
tái azonban okulásul szolgálhatnak ezeknek a
politikuskoknak és bölcs belátásra bírhatják őket.
Ha a hatalma zenitjén álló, büszke Németország
oly nagy súlyt helyezett a világ zsidóságának
szimpátiájára, akkor a fejlődése küszöbén álló
Románia nem engedheti meg magának a luxust,
hogy ezt az értékes segítséget oktalanul elruga
magától.

Demokratizálni akarják a francia parlamentli életet

Taittinger képviselő javaslata az alkotmánytörvények demokratikus szellemű módosítása érdekében. Az új kormány Caillauxt is amnesztiaiban részesíti

(Páris, június 19. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Taittinger képviselő a kamara tegnapi ülésén
javaslatot terjesztett elő, amelyben felhívja a
kormány figyelmét arra, hogy a lehető legsür-
gösebben vegye revízió alá az alkotmánytörvényt
és hívjon össze olyan gyűlést, amely alkotmá-
nyozó hatalommal bír. Taittinger képviselő ja-
vaslatát azzal indokolja, hogy a jelenlegi par-
lament rezzim, úgy amint azt most interpretál-
ják, nem felel meg egy demokratikus köztár-
saság követelményeinek.

Taittinger képviselő javaslataiban a követ-
kező négy konkrét pontot terjesztett elő:

1. A köztársasági elnöktől meg kell vonni
azt a jogot, hogy beleavatkozassék a parlament
életébe. Az elnökválasztást a legteljesebb de-
mokrácia jegyében kell lefolytatni, amely egyet-
len biztosítéka lehet az elnök függetlenségének.
2. A miniszteri szolidaritás elvét meg kell
szüntetni, mert a kormány minden egyes tagja
saját személyében felelős cselekedeteiért.

3. Teljes demokratikus alapokon kell átszer-
vezni a szenátusi választásokat.

4. A parlamenti munkát abban az irányban
kell organizálni, hogy az államtanács effektív
közreműködése biztosítva legyen, ami a steril
vitáknak elejét veszi és lehetővé teszi a szociális
reformok gyors megvalósítását.

Tegnap délelőtt Herriot miniszterelnök kihall-
gatáson fogadta Parmoor londoni nagykövetet és
Hymans belga külügyminisztert, akik szerencseki-
vándókat tolmácsolták az új kormánynak. Herriot
Hymanssal több mint egy órára keresztül tanács-
kozott és abban állapodtak meg, hogy a két kor-
mány együttműködésének irányelveit Herriot brüss-
zeli útja alkalmából állapítja meg.

Tegnap a kormány nyilvánosságra hozta am-
nesztiajavaslatának indokait. Eszerint nemcsak a
katonai és politikai elítéltek részesülnek amnesztia-
ban, de azok is, akiket a legfőbb semmitörvén-
y ítélt el. Így az amnesztia tervezet Caillauxra is
vonatkozik.

Tovább tart a nyugtalanság Olaszországban

Kineveztek az új belügyminisztert. Letartóztatták a fascista párt direktóriumának egyik tagját. Mussolini erélyes intézkedést tesz hatalmának megvédésére. A bukaresti követnég cáfolja a koncentrációs kabinet híreit

(Róma, június 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A tegnapi koronatanács határozatainak követ-
kezményeképen a király Mussolini prozociójára Federzonit nevezte ki belügyminiszternek, Musso-
lini pedig átvette a gyarmatiügyi tárcát. Debono szenátor a nemzeti milícia főparancsnoka maradt.
Tegnap Mussolini elnöklete alatt összeült a minisztertanács. Mussolini bejelentette, hogy a bíróság-
nak biztos adatai vannak arról, hogy a merénylet letartóztatott tettesei az értelmi szerzők és bűn-
társak kiderítését is ki akarják kényszeríteni. Mussolini ezután néhány lemondást jelentett be,
köztük Finzi belügyi államtitkárét is, akinek a lemondása szerinte semmi összefüggésben sincs a
Matteotti-üggyel.

A római ügyészség letartóztatta a fascista párt direktóriumának volt tagját Marinellit, akit
Matteotti személyes szabadságának megsértésével vádolnak. A parlamenti többség az állambizton-
sági hivatal vezérigazgatójának Bano tábornok azonnali lemondását és a gyanúsítottak letartóztá-
tását követeli.

Páris, június 19. Rómából érkező távirati
jelentések arról számolnak be, hogy Matteotti
meggyilkolása miatt támadt zavarok egyre su-
lyosabb méreteket öltenek.

Az ország különböző pontjain kitört zavar-
gások komolyan nyugtalanítják Mussolinit, aki
ugylátszik

kész leghűségesebb hiveit áldozatul dobni,
csak hogy saját uralmál megmenthesse.

Az újabb jelentések szerint Finzi belügyi
államtitkár és Cezare Rossi sajtófőnök lemondása
mögött Mussolini keze húzódik meg. Amint az
a hír terjedt el, hogy a Matteotti elleni me-
rénylet tervével két magasrangú állami funk-
cionáriust gyanúsítanak, Mussolini azonnal ma-
gához hivatva Finzit és Rossit és fél órára ke-
resztül tanácskozott velük.

A tanácskozás drámai lefolyása volt.

Mussolini még a töle is szokatlan erélyes-
séggel támadt rá az államtitkárára és sajtófő-
nökre, aminek eredményeképpen Finzi és Rossi
beadták lemondásukat.

Párisban tegnap az a hír terjedt el, hogy
a király tanácskozára kéréste az „Annonciade”
rend lovagjait, akiket azzal bizott meg, hogy
alakítsanak koncentrációs kabinetet.

Az olasz közvélemény egyhangulag a koncen-
trációs kormány alakítása mellett foglalt állást.

Az általános helyzet arra készítette a kom-
munistákat, hogy sztrájkokkal és tüntetésekkel
fokozzák az általános zűrzavart. A rendőrség
erélyes ellenintézkedéseket foganatosított és Ró-
mában számos karhatalmi alakulatot összpön-
tosított. Több erdélyi fascista alakulat Rómába
indult, hogy az esetleges megmozdulásoknál
kéznel legyenek.

Életfogytiglani fegyházra ítélték a méregkeverő asszonyt

Szabó Vincéné hűperce tárgyalásának második napja. Az összes tanúk terhelően vallottak. Szabó Vincéné állhatatosan tagadja a terhére rótt bűncselekményeket. Az ügyész a legsúlyosabb büntetést, a védő a vádlott felmentését kéri. A bíróság halálbüntetésre ítélte Szabó Vincéné, de mivel Romániában halálbüntetés nincs, az ítélet életfogytiglani fegyházra változott át

(Cluj-Kolozsvár június 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék ma délelőtt hozta meg ítéletét a tömeggyilkossággal vádat Szabó Vincéné bűnyében. A büntetés a román törvények szerint a legsúlyosabb: életfogytiglani fegyház.

Szabónét négy-ötrendbeli gyilkossággal vádolják, ténylegesen azonban egyetlen eset Balázs Mihály főmozdonyvezető meggyilkolása körül folyt le a tárgyalás, melynek első napjáról előző számunkban már beszámoltunk.

A súlyosan terhelő orvosi szakvélemények és tanuvallomások alapján az ügyész a Btk. 278. §-ban kérte Szabó Vincéné büntetésének kimondását. Ez a pont a magyar büntetőtörvénykönyvben: *kötél általi halált jelent.*

A mai tárgyalásról tudósításunk a következőkben számol be:

Szerdán a bíróság a késő esti órákban is folytatta a tanukihallgatásokat.

A sógornő súlyos vádjai

Tegnap a bíróság Balázs Mihály sógornőjét, Balázs Ödönét hallgatta ki. Balázs Ödöné elmondja, hogy dr. Kappel orvos közölte vele gyanúját, hogy sógorát megmérgezték. Az orvos előzőleg Szabónénak szölt, hogy értesítse Balázs hozzátartozóit. Ezt a vádlott elmulasztotta.

Balázs Ödöné elmondta azt is, hogy csak akkor szállították sógorát a kórházba, mikor az már beszélni sem tudott, csak a kezével mutogatta, hogy hol érez fájdalmat.

Az elnök félbeszakítja a tanút és a vádlottat szembesíti vele. Szabóné továbbra is fenntartja előbbeni állítását, hogy Balázs Mihály, amikor kórházba szállították, teljesen eszméletlenül volt. A vádlott befolyásolni igyekezett őt s arra akarta rávenni, hogy a súlyos görcsök között vergődő sógorát ne szállítsassza be a kórházba. A tanu állítása szerint ez alkalommal fia meglátogatta Balázs Mihályt, aki reggelihez behozott kávéjával megkínálta. *A fia a kávé elfogyasztása után erős hányingert kapott és több napig betegen feküdt.*

A betegen fekvő Balázs Mihály zsebéből, a tanu állítása szerint, Szabóné minden értékű tárgyat kivett és az értékű tárgyak nagyrészt azonnal értékesítette, más részét pedig elrejtette a rokonság elől.

Szabóné veszteget

Balázs Ödöné megesketése után Pintye Juon rendőrségi detektív kihallgatása következett.

A detektív elmondja, hogy Szabó Vincéné letartóztatásakor ötszáz lejt adott át neki, hogy engedje szabadon és azt is megígérte, hogy másnap még kétezer lejt fog adni. A detektív a pénzt szívesen elfogadta és a rendőrségen csatolta a bűnyű irataihoz.

Terhelő tanúk

Ezután Szabó Vincéné szomszédját, Deák Andrást hallgatja ki a bíróság.

Deák András elmondja, hogy néhány nappal Szabó Vince halála után Balázs Mihály beköltözött a vádlotthoz. Ettől kezdve Szabó Vincéné dicsekedve mondogta, hogy most már sok pénze és ékszere van, mert Balázs Mihály gazdag ember és annyi pénzt kaphat tőle, amennyit éppen akar. A tanu állítja, hogy a vádlott és Balázs Mihály állandóan rossz viszonyban éltek egymással.

Kamilli József nyugalmazott vasuti főkalauz elmondja, hogy jó barátságban élt Balázs Mihállyal. Balázs egy alkalommal panaszkodott neki, hogy Szabó Vincéné nagyon sok pénzt esalt ki tőle.

Hogyan halt meg Szabó Vince?

Szabó Vince bátyját, Szabó Imrét hallgatja ki ezután a bíróság. Az elnöki figyelmezteti Szabó Imrét, hogy tekintve a vádlottal fennálló rokonságát, a törvény nem kötelezi vallomástételre, de amennyiben vallomást akar tenni, csak a tiszta igazat mondhatja el, mert vallomásra megesketik.

Tanu: Amennyiben vallomással az igazságszolgáltatást elősegítem munkájában, készséggel teszek vallomást. Az öcsém, amint meg-nősült, napirenden volt közte és felesége között a veszekedés. Az asszony nem járt egyenes uton és annak ellenére, hogy elég szépen keresett, mégis állandó pénzzavarban volt. Hat hónapi együttélés után az öcsém beteg lett és meghalt. A kezelőorvos alkohol- és nikotinmérgezést állapított meg. Nekem többet mondták, hogy *öcsém gyanus körülmények között halt meg*, de az orvosi véleményt, amelyben biztam, nem változtathattam meg. Balázs Mihály halála után újból rebesgetni kezdtek, hogy mérgezés történt; hogy nemcsak az utóbbi esetben, hanem az öcsém esetében is, mert a két halálozás körülményei teljen azonosok voltak. Később értesültem, hogy sógornőmet gyilkossággal vádolják és letartóztatták.

Szabó Imre megesketése után a tanácselnök kihirdeti, hogy az ülést lezárja és a többi tanu kihallgatását csütörtök reggel kilenc órára halasztja el.

A mai tárgyalás

Ma reggel kilenc órakor a törvényszék tanácsa folytatta a tanukihallgatásokat. Elsőnek Boer Ferencet hallgatták ki.

Boer Ferenc vallomásában semmi újabb terhelő adat nincsen. Elmondja, hogy mikor Balázs Mihály beteg lett, neki is feltűntek a betegség gyanus tünetei. Szabó Vince haláláról is hasonlóan nyilatkozik.

Utána Balázs unokaöccsének kihallgatása következik. Vallomását a következőkben foglalta össze:

— Mikor nagybátyám átköltözött Szabó Vincénéhez, én segítkeztem neki a költöztetés munkájában. Szabad időmben gyakran mentem nagybátyámhoz látogatni.

— Egy alkalommal, október 29-én, amikor nagybátyámnál voltam, éppen reggelizni készült és szölt, hogy még egy kávét hozzanak be és amíg a kávét behozták, a sajátját ajánlotta fel nekem. Én munkába készültem és elfogadtam a nagybátyám kávéját. Alig ittam meg a csésze felét, amikor erős hányinger vett rajtam erőt és átána három napig lakásomon betegen feküdtem.

Méreg előtt fejsze

Az elnök megkérdi a tanutól, mit tud arról a viszonyról, ami a vádlott és Balázs Mihály között fennállott?

Tanu: Tudomásom van arról, hogy napirenden volt közöttük a veszekedés, mert Szabóné állandóan pénzt követelt. Egy alkalommal Szabóné pénzt kért a nagybátyámtól, aki kijelentette, hogy addig egy fillért sem ad, amíg a huszonkilencezer lejt adósságát ki nem fizeti. Szabóné erre fejszével támadt Balázs Mihályra.

Dr. Ciurdariu Agoston, Szabóné védőügyvédje kéri, hogy az ügyben rendeljenek el még egy vizsgálatot, mert ő nem veszi tekintetbe az orvosszakértők véleményét.

A törvényszék tanácsa visszautasítja a védő indítványát azon indokkal, hogy a hullarészeket Románia legtekintélyesebb orvosszakértői vizsgálták meg és azok véleménye a bíróság előtt mint bizonyíték elfogadható és nem tartják szükségesnek újabb vizsgálatot indítani az ügyben.

Gyilkossággal, lopással és megvesztegetéssel vádolja az ügyész a vádlottat

Több tanu nem lévén, megkezdődnek a perbeszédék. Dr. Manoliu királyi ügyész vádbeszédében beigazoltnak látja a gyilkosság vádját és nem tartja szükségesnek a többi hulla exhumálását, mert ebből az egy gyilkosságból is kitűnik, hogy a vádlott kegyetlen módon végzett áldozatával.

— Eppen ezért — mondotta az ügyész — kérem a bíróság tagjait, hogy a vádlottal szemben a lehető legsúlyosabb ítéletet alkalmazzák.

Az ügyész, a gyilkosság vádján kívül, lopással, megvesztegetéssel és hivatalos pecsét

feltörésével vádolja Szabó Vincéné. Tekintve az asszony állandó tagadását és cinikus magatartását a tanuvallomásokkal szemben, amelyek a kétségtelen bűnösséget igazolják, kéri a bíróság tagjait, hogy a vádlottal szemben alkalmazzák az érvényben levő magyar Btk. 278. §-át, amely lényegében a következő:

Aki embert előre megfontolt szándékkal megöl, a gyilkosság büntetést követi el és halálal büntetendő.

Tekintettel arra, — folytatja az ügyész — hogy Nagyromániában a halálos ítélet el van törölve, a kötél általi halál életfogytiglani fegyházra módosul.

A törvényszék elejti a lopás vádját

Ezután dr. Ciurdariu védőügyvéd emelkedik szólásra és kéri a bíróságot, hogy a lopás vádját a vádlottal szemben ejtsék el, mert ez eredetileg nem lett felvéve a vádiratba és csak a tárgyalás folyamán vádolta vele az ügyész a vádlottat.

A bíróság visszavonul és néhány perc múlva kihirdeti határozatát, hogy a lopás vádját kikapcsolja a mai tárgyalásból és erre majd újabb tárgyalást fognak kitűzni. A mai tárgyalás a gyilkoságon kívül a megvesztegetés és a hivatalos pecsét feltörésének vádjával foglalkozik.

Dr. Ciurdariu újra szólásra emelkedik és kéri a bíróságot, hogy a vádlottal szemben ne alkalmazzák a 278. §-t, hanem hivatkozva a büntetőtörvénykönyv idevonatkozó paragrafusaira, amely szerint nem látja teljesen beigazoltnak a gyilkosság vádjait és kéri a vádlott felmentését, de legalább is 279. § alkalmazását, amely azt mondja, hogy:

Aki embert szándékosan megöl, ha szándékát nem előre fontolta meg, szándékos emberölés büntetést követi el és tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyházzal büntetendő.

Védői polémia az orvosi szakvéleménnyel

A védő szerint, ha a vádlott el is követte a szándékos emberölés büntetést, de szándékát nem fontolta meg.

Az orvosi véleményt, hogy a méregnek akkor is gyilkoló hatása van, ha idejében kap a beteg orvosi segítséget, azzal cáfolja meg, hogy az egyik tanu, Balázs Ferenc szintén ivott a mérgezett kávéból és három napi betegségen kívül semmi egyéb baja nem történt.

A bíróság ítélethozatal előtt megkérdi a vádlottat, tud-e még valamit mentségére felhozni?

A bíróság kérdésére a vádlott továbbra is hangoztatja teljes ártatlanságát és kéri a bíróságot, hozzanak felmentő ítéletet.

Tizenegy óra után néhány perccel a bíróság ítélethozatalra vonul vissza.

Totalizátor a tárgyalóteremben

A bírák távollétében a közönség körében élénk mozgás támad. Az érdeklődők izgatottan várták az ítélet kihirdetését. A zsufolásig megtelt tárgyalóteremben a közönség egyrésze felmentő, más része marasztaló ítéletet várt. A várakozás ideje alatt izléstelen jelenetek játszódtak le a tárgyalóteremben. Voltak olyanok is, akikben tellobbant a játékszenvedély és ahogy a löversenyeken szokás, fogadásokat ajánlottak fel arra nézve, hogyan fog hangzani a bíróság ítélete.

A teremben minden arcról le lehetett olvasni az izgatottságot, egy nő kivételével, aki látszólag bár, de meg tudta őrizni nyugodtságát. Ez a nő Szabó Vincéné volt. Egykedvűen ült a vádlottak padján, háttára nagy sötétszürke válkendő volt borítva, csak nagy ritkán, alig észrevehetően rándult meg arcizmai, mikor arra gondolt, hogy néhány perc múlva ítékezni fognak felette.

Kötél helyett életfogytiglani fegyház

Háromnegyed tizenkét órakor bevonul a bíróság. Bohatiel elnök monoton hangon hirdeti ki az ítéletet. Az ítélet szerint a bíróság Szabó Vincéné a pecsételés vádjá alól felmentette, de

a gyilkosságban bűnösnek mondotta ki és ezért a 278. §. alapján halálra ítéli, de mert Romániában halálos ítélet nincs, az ítélet életfogytiglani fegyházra változik. Azonkívül az ítélet Szabó Vincéné tíz évi hivatalvesztéssel és polgári jogainak felfüggesztésével is sújtja.

Az ítélet terjedelmes indoklásában a bíróság a vádlott makacs és cinikus magatartását és tagadását emeli ki.

Ezután az
— Szabó
gában áll az
Elfogadja-e az
A súlyos
pad és kevés
a gyilkosság
magát bűnös
A vádlott
Az ügyész az
A terem
veszik Szabó
nök hangja:
— A bír
következik a

Az új elnö

Ez év au
Gaston Dou
nök, éjjeli p
meglátta a n
nyességét. H
gyarmati hiv
elköltözött a

Kinevezés
elsején a fia
vezető ország
Akkor még k
politika. Még
az sznapi pa
heves vitak
folyt, egy c
gyarmatügyi
tott, azt meg

A fiatal
és a fiatal h
Doumergue
bankjegyet k
A cigány
ajándéknak é
köszönetet.

A barátó
azonban a c
kezét és így
— Add
redből jöven
Doumerg
Sybillának k
örömben lán

— Nagy
De nem haz
ban — szö
Doumerg
nevetve bes
ciáról.

— Ha s
szölt — ak
titkár, vag
És tényl
hogy gyarr
francia gyar
tígyelmeztet

— Ki t
Kongó királ
A fatal
volt Doume
cigányleány
soha többé
dalmasan be
kezett-e a
megjövendő
hatalomban

Csod

Erd

Bizna
Biztos gy
Vasuti m

énét. Tekintve
s cinikus maga-
emben, amelyek
ák, kéri a bírós-
szemben alkal-
magyar Btk.
következő:
tolt szándékát
követi el és ha-
az ügyész —
os ítélet el van
gyűglani fey-
a lopás vádját
gyvéd emelke-
hog a lopás
k el, mert ez
vaddiratba és
adolta vele az
ány perc múlva
pás vádját ki-
és erre majd
A mai tárgya-
esztegetés és a
ádjaival foglal-
elkeldik és kéri
ben ne alkal-
kozva a bün-
paragrafusaira,
beigazoltnak a
tt felmentését,
át, amely azt
gól, ha szándé-
ndékos ember-
évtől tizenöt
ndedő.
mia az orvosi
nyel
el is követte
de szándékát
a méregnek
ha idejé-
azzal áfofja
Ferene szín-
három napi
baja nem
gkérdi a vád-
gére felhozni?
vábbra is han-
a bírakat, hoz-
cel a bíróság
alóteremben
körében élénk
tottan várták
megtelt tár-
felmentő, más
árakozás ideje
le a tárgyaló-
an tellobbant
enyeken szo-
nézve, hogyan
etett olvasni
aki látszólag
át. Ez a nő
t a vádlottak
endő volt bo-
netően rándul-
hogy néhány
lani fegyház
onul a bíróság.
hirdeti ki az
Szabó Vincé-
tte, de
tta ki és ezért
de mert Ro-
z ítélet élet-
Azonkívül az
atalvesztéssel
vel is sújta.
an a bíróság
tását és taga-

Felebbez a vádított

Ezután az elnök Szabó Vincénéhez fordul.
— Szabó Vincéné! Megértette az ítéletet? Jo-
gában áll az ítélet ellen felebbezést bejelenteni.
Elfogadja-e az ítéletet, vagy felebbez?
A súlyos ítélet hallatára Szabó Vincéné elsá-
pad és kevés gondolkodás után kijelenti, hogy sem
a gyilkosságban, sem a vesztegetésben nem érzi
magát bűnösnek és az ítéletet megfélebbezi.
A vádlott védője is bejelenti a felebbezést.
Az ügyész az ítéletet tudomásul vette.
A terem lessan kiürül, a fogházőrök közre-
veszik Szabó Vincéné és felhangzik Bohatier el-
nök hangja:
— A bíróság két perc szünetet tart, utána
következik a mára kitűzött ügyek letárgyalása...
B. M.

Az új francia köztársasági elnök és a cigányleány

A párisi „Comœdia” című színházi
lapban G. Alphan d'Alban epizódját ír-
ta meg Gaston Doumergue, az új francia kö-
ztársasági elnök ifjúságáról. A cikk érdekes
részleteit itt adjuk:
Ez év augusztus elsején lesz 61 éve, hogy
Gaston Doumergue, az új francia köztársasági el-
nök, éjfél pont tizenkét órákor Aignes-Bives-ben
meglátta a napvilágot, azaz az éjszakai lámpa fé-
nyességét. Huszónöt évvel később a fiatal embert
gyarmati hivatalnoknak nevezték ki és mint ilyen
elkötözték a szülői háztól.
Kinevezését követő születésnapján, augusztus
elsején a fiatal Doumergue az Aignes-Bives felé
vezető országút árnyas fái alatt sétált barátaival.
Akkor még kevés gondot okozott neki a magas
politika. Mégis a séta alkalmával a fiatal emberek
az sznap parlamenti eseményekről beszélgettek. A
heves vitatkozás közben, mely a barátok között
tolyt, egy cigányleány toppant elbök, aki a fiatal
gyarmati hivatalnok felé egy virágcsokrot nyuj-
tott, azt megvételre kínálva.
A fiatal cigányleány tört franciasággal beszélt
és a fiatal hivatalnokra forró pillantásokat vetett.
Doumergue elővette tárcáját, melyből egy tízfrankos
bankjegyet húzott ki és a cigányleánynak adta át.
A cigányleány módofelett megörült a nemvárt
ajándékának és hálálkodó szavakkal mondott érte
köszönetet.
A barátok tovább akarták folytatni sétájukat,
szonban a cigányleány hirtelen megfogta Doumergue
kezét és így szólt:
— Add a kezed és én megjövendölöm tenye-
redből jövőödöt.
Doumergue nevetve nyújtotta oda a kis spanyol
Syllának kezét. A cigányleány szeméi hirtelen
örömben lángoltak fel:
— Nagy és hatalmas leszel, mint egy király.
De nem hazárdban, hanem egészen más birodalom-
ban — szolt a jövődölés.
Doumergue megköszönte a fényes ígéretet és
nevetve beszélgetett barátaival a különös profé-
ciáról.
— Ha a jónő fényes jövődölése beválik, —
szolt — akkor még a francia Indókinában állam-
titkár, vagy Algírban osztályfőnök leszel belőlem!
És tényleg, mint gyarmati tisztviselő elérte,
hogy gyarmati kormányzóknak nevezték ki egy
francia gyarmatra. Egyik barátja ebben az időben
figyelmeztette őt a cigánylány jóslatára:
— Ki tudja, meglehet, hogy egy szép napon
Kongó királya leszel belőled!
A fiatal társak, akikkel a nevezetes sétán együtt
volt Doumergue, azóta már régen elfeledték a
cigányleány jóslatát. Gaston Doumergue sem beszélt
soha többé a különös profeciáról. Most, hogy ála-
dalmasan bevonult az Elysébe, vajjon visszaemlé-
kezett-e a jónőre, aki három évtizeddel ezelőtt
megjövendölte, ha nem is „királyi”, de fényben és
hatalomban ennek megfelelő pályafutását?...

Megszavazták az új bányatörvényt

Királyi dekrétummal július elsejéig meghosszabbították a kamarai ülészakot

(Bucuresti-Bukarest, június 19. Az Uj Kelet
tudósítójától.) Izzalmas ülése volt ma délelőtt a
kamarának. Minden beltöldi és külföldi tiltakozás
ellenére Bratienu keresztülhajszolta az új bányá-
törvény megszavazását. Ha a törvényt szentesítés
előtt az utolsó pillanatban nem vonják vissza, ak-
kor olyan súlyos retorziók várnak az amugyis ne-
héz helyzetben lévő román gazdasági életre, hogy
szinte ki sem lehet számítani.
Az új törvény, amely főleg a petróleumforrások
kihasználására alakult külföldi tőkecsoportok ellen
irányul, már első megfogalmazásában kiprovokálta

a 125 millió dollárral érdekelt amerikai koncer-
neket, akikhez három barátságos állam, Francia-
ország, Belgium és Anglia érdeklte is csatlakoz-
tak, mert veszélyeztetve látják érdekeiket és eddigi
befektetéseiket abban, hogy csak 40 százalék ará-
nyában maradhatnak benn régi vállalataikban. Épp
ezért a törvény megszavazása konsternációt keltett
Bukarest külföldi diplomatáinak körében.
Délután a szenátusban és a kamarában felol-
vasták a királyi dekrétumot, amely a jelen parla-
menti ülészakot július elsejéig terjedő időre meg-
hosszabbítja.

Amikor az államok versengtek a zsidóság szimpátiájáért

Ujabb adatok a Dreyfus-afférhoz. A német külügyminisztérium titkos irattárának borzalmi

(Berlin, június 19. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Néhány hónappal ezelőtt jelentette az Uj Kelet,
hogy egy berlini könyvkiadó cég sorozatosan nyil-
vánosságra hozza a külügyi hivatal régi titkos
aktáit, amelyek különösen a Dreyfus-ügyre vet-
nek igen érdekes fényt. Az eddig közreadott ak-
tákból kiderült, hogy a német külügyi hivatal
számos olyan dokumentum fölött rendelkezett,
amelyek teljesen beigazolhatták volna Dreyfus
ártatlanságát, de a német kormány bizonyos politikai
okok miatt nem bocsátotta az adatokat a francia
bírószék rendelkezésére. A napokban jelent meg e
diplomáciai aktagyűjtemények harmadik csoportja,
amelyből már az is kiderült, hogy mik voltak azok
a politikai okok, amelyek miatt Dreyfus ártatlan-
sága nem derülhetett ki. A német álláspont Bülow
államtitkárnak 1898 szeptember 19-én Semeringről
a külügyi hivatalhoz intézett táviratából derül ki.
Az államtitkár a táviratban ezeket mondja: „Az
antirevizionisták győzelme nem kívánatos, mert ez
diktatúrához és háborúhoz vezetethetne... Másrészt
azonban az sem kívánatos, hogy Franciaország ha-
marosan és eklatánsan tisztázza Dreyfust, mert ez-
által ismét visszaszerzi a zsidók és liberálisok
szimpátiáját. A legjobb, ha az affér tovább
zajlik, a hadsereg demoralizálódik és Európa tele
van botránnyal.”

kormány kérésére a Dreyfus-ügyben felvilágosi-
tásokat adni. Bülow államtitkár mereven elzárkó-
zott a felvilágosítások elől, ami francia kormány-
körében élénk megbotránkozást keltett.

Freiher von Schuskin párisi német katonai
attasé jelentést tesz Gallifet francia hadügyminisz-
terrel folytatott beszélgetéséről, aki arra kérte a
német császárt, hogy engedje meg Schwartzkoppen
német ezredes kihallgatását. Az 1892 szeptember
6-án kelt jelentés többek között így szól:

„Ha felséged kegyes volna az ő legalázato-
sabb kérését teljesíteni, — mondotta a hadügymi-
niszter — úgy felséged nagy szolgálatot tenné an-
nak érdekében, hogy Franciaországban visszatérjen
a béke és a nyugalom.”

Ezen az aktán rajta van II. Vilmos császár-
nak a következő sajátkezűleg írt szelvénye: „Mi
közöm van ehhez az ügyhöz. Én nem vagyok a
franciák császára. Ettől eltekintve, a hadtörvény-
szék sem akarja az ezredes kihallgatását.” A hadi-
törvényesek csakugyan elutasította a francia had-
ügyminiszter kérését.

Dreyfus kapitányt szeptember 9-én a rennesi
hadbírószék öt szavazattal kettő ellenében és az
enyhítő körülmények figyelembevételével tíz évi
börtönre ítélte. A párisi német ügyvivő az ítélet-
ről egy kormányához intézett hivatalos iratban így
emlékezik meg: „Az ítélet egy monstrum, ame-
lyet a civilizált világ egész közvéleménye el kell
hogy ítéljen.”

A francia kormány csakugyan bűnös volt, de
még bűnösebb volt a német kormány, amely hall-
gatásával hozzájárult a történelem legszörnyűbb
jusztiemordijához.

Egy nagystilű szélhámos karrierje és bukása

Hogyan lett Anghel Constantin káplárból Constantin Anghelescu őrnagy, Marosvásárhely térsparancsnoka, az aradi helyőrség kommandánsa és az erdélyi vasutak katonai felügyelője. Bíróság elé került a Kolozsváron letartóztatott köpenicki kapitány

(Bucuresti-Bukarest, június 19. Az Uj Kelet
tudósítójától.) Tegnap kezdte meg a negyedik di-
vizió elsőszámu hadbírószéke C. Popescu ezredes
elnöksége alatt Anghel Constantin tényleges káplár
bűnügyének tárgyalását. Anghel Constantin Anghel-
lescu a változtatta a nevét, kinevezte magát őrnaggyá s végigszélhámoskodta az egész országot.
Jogtalan egyenruhaviselésért és különböző vissza-
élésekért vonták felelősségre ezt a nagystilű szél-
hámost, akinek érdekes karrierjét egy ránézve sze-
rencsétlen intermezzo törte ketté. Jellemző vakme-
rőségével a rendelkezésére álló különféle pecsétel-
kel a birtokában Anghel Constantin bizonyára nem
elégedett volna meg őrnagyi rangjával, hanem még
feljebb hágtot volna néhány fokkal a katonai rang-
létrán. Mert a képességei megvoltak hozzá.
1916 március másodikán Galacban tartóztatották
le Anghel Constantint első ízben.

lyeket arra használt fel, hogy különböző nevekre
kisebb-nagyobb összegeket vegyen fel. Cetatea-Alba
katonai togházába vitték, de

az örök elaltatása után innen is megszökött.

Sokáig kutattak utána eredménytelenül, a ható-
ságok végleg nyomát veszítették, mert úgy hirdett,
hogy a szélhámos külföldre menekült. A bukaresti
béke után Anghel mint leszerelt katonai ismét fel-
bukkkant és a szélhámosságok egész sorát követte el
az osztrák-magyar-német csapatok által megszállott
területeken. De nemsokára megbukott a németbarát
Marghiloman-kormány, a helyébe került Coanda-
kabinet elrendelte a második mozgósítást. Az első
tiszték között, akik eleget tettek a bevonulási pa-
rancsnak, ott volt az ál-Anghelescu kapitány is.
A központi hatalmak csapatainak kivonulása után
a bukaresti hadkiegészítő parancsnokságnak nem
voltak tisztjei s így történt, hogy Anghelescu
kapitányt

kinevezték Mizii állomás parancsnokává.

Ez az állomás Buzau és Ploesti között van, azon
a vonalon, amerre a megszállás elől elmenekült
bukarestiek legtömegesebben tértek vissza — An-
ghel szerencsétlenségére. És egy szép napon, ami-
kor a kapitány ur az állomás előtt sétált és nagy-
hangon osztozta jobbra-balra a parancsokat, két
régii felebbvalója: Biron Vladimir és Musatescu
Apostol főhadnagyk felismerték és feljelentették.
Anghel letartóztatták, de 1918 decemberében uj-
ból sikerült Jilava börtönéből megugrania.

Anghel ezután Erdélybe tette át a szék-
helyét.

Ekkor még csak kapitányi rangot viselt

és azt állította, hogy az 5. gyalogezredben szol-
gál. Erős fedezettel Jasiba kísérték, de április
közepétáján megszökött a börtönből. Grigorescu
Raul 5. gyalogezredbeli főhadnagy ismét elfogta
Anghelt, aki meg akarta vesztegetni, hogy mene-
külni hagyja, de a tiszt elutasította a pénzt és le-
tartóztatatta. Megmotoszásakor nagyobb összegű pénzt,
sok hamis kiutalást, amelyekkel ismeretlen össze-
geket vett fel a pénzügyi adminisztrációktól, továbbá
az I. hadtest parancsnoksága által kiállított Anghel-
escu Constantin kapitány nevére szóló parancsleve-
let találtak nála, mellyel ingyen utazhatott a vo-
naton, azonkívül a hadtest több bélyegzőjét, ame-

Csodahatású gyógyfürdő!

Erdélyi Pöstyén

Bizusa (Büdöspataka) (Szolnokdoboka - m.)
Biztos gyógyítás csusz, rheuma, közsvény ellen.
Vasuti megálló, szállodák, étterem (rituális). A
telepen állandó orvosi felügyelet

HIREK

— Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidóság nevében
 Szerkesztők: Gáspáry János és dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: dr. Marton Ernő
 Az Új Kelet cikkének utánoyomását csak a ferrás megjelölésével engedjük meg.
 Előfizetési árak: Egy hónapra 70 lei, negyedévre 200 le felévre 380 lei, egész évre 750 lei.

— Einstein professzor ismét tagja a népszövetség kulturbizottságának. Genéből jelentik: A népszövetség legutóbbi ülésében újra beválasztotta dr. Einstein Albert professzort a nemzetközi szellemi együttműködés bizottságába. Einstein professzor már előbb is tagja volt ennek a bizottságnak, azonban tagságáról a Ruhr-megszállással kapcsolatos népszövetséggellenes hangulat miatt lemondott.

— Bratianu és a temesvári antiszemita botrány. Cosma Aurél dr. képviselő visszaérkezett Bukarestből, ahol Bratianu miniszterelnöknek átgyajtotta a temesvári zsidó hitközségek memorandumát az antiszemita kilengések tárgyában. Cosma dr. ma beszámolt a hitközség vezetőségének, hogy Bratianu miniszterelnök meglepetéssel vette tudomásul a Temesvártól történeteket, mert mindaddig azt hitte, hogy a nemzetiségi béke ezen a helyen megvolt a Temesvár mentes volt a zsidóellenes tüntetésektől, majd a volt miniszternek szigorú intézkedéseket helyezett kilitásba.

— Erdélyi hatóságok kétségbevonják a román zsidók román állampolgárságát. Bukarestből jelentik: A belügyminisztériumhoz több panasz érkezett, amelyekből kiderül, hogy az erdélyi közigazgatási hatóságok súlyos zaklatásoknak teszik ki azokat a román zsidókat, akik Erdélyben kérnek letelepedési engedélyt. A közigazgatási hatóságok ezektől a zsidóktól állampolgársági igazolványt kérnek és nem elégszének meg azokkal a törvényszéki bizonyítványokkal, amelyekből kiderül, hogy eleget tettek az alkotmány 138. paragrafusának. A sürgő panaszok hatása alatt Franosovici államtitkár árt az erdélyi vármegyei prefektesekhez, utasítsák alantas közegeiket, hogy fogadják el ezeket az állampolgári igazolványokat érvényesnek.

— Marconi bejelenti új találmányát a rádió léghíri zavarainak elhárításáról. Londoni rádiók jelentik: Marconi azzal a találmánnyal lép meg a világot a „Westminster Gazette“-ben, hogy a legrövidebb idő alatt képes lesz a táviró és telefonforgalmat megszüntetni minden léghíri zavartól Anglia és Délamerika között. Új találmányának segítségével néhány perc alatt tudja a kábelgálatot eljuttatni Angliából Délamerikába s ennek a kábelgálatnak költsége nem lesz több az addigi módszer költségeinek tizedrésznél, mert csak a tizedrészes elektromos erőre van szükség, svenetesen tízszer ennyi kell a dróttalan továbbításához.

— Héber gimnázium épül Munkácson. Munkácsi tudósítók jelentik: A munkácsi képviselőtestületben az 1924. évi költségvetés tárgyalásánál egy eionista képviselőtestületi tag kérte a költségvetés iskolügyi fejezetében egy hatvan ezer koronás tétel felvételét a Munkácson építendő héber gimnáziumnak a város által való segélyezésére. A képviselőtestület az indítványt elfogadta. A héber gimnázium terve már készen van, a felépítéshez. A fenntartáshoz szükséges összeg a zsidóság kezeltetéséből gyűl össze s remélik, hogy az építés hamarosan meg is kezdődik.

— Prónay „alezredes” cimbitörlesztéért elítélték. Budapestről jelentik: A nyolcadik kerületi kapitányságon Batitz Gyula rendőrtanácsos ma tárgyalta Prónay Pál ismert cimbitörlesztési bűnyegét. Prónayt a hadseregőparancsnokság jelentette fel „cimbitörlesztés” címen, mert egy hivatalos beadványra „alezredes”-nek írta magát alá, jöllehet elbocsátották a hadsereg kötelékéből. Prónay Pál és védője dr. Darvay János a tárgyalásokon aktákkal igyekeztek bizonyítani, hogy joggal használja ezt a címet. Ennek dacára a kihágási bíróság elmarasztalta Prónayt. Amikor az ítélet kihirdetésekor Prónay meghallotta, hogy cimbitörlesztésért bűnösnek mondják ki, az asztalhoz csapta az aktacsomót és indulatosan kifakadt, hogy az ítéletet nem fogadja el, mert nem bűnös. Prónay ezután eltávozott, mielőtt az ítéletet kihirdették volna. A nemzetgyűlésen ma Lendvay István ebben az ügyben intézkedéseit jegyeztet be.

— Házasság. Dr. Kohn Margit Kolozsvár és dr. Schwartz Lajos Szatmár f. hó 15-én Nagyváradon házasságot kötöttek.

— Leszállították a csehszlovák hadsereg létszámát. Prágából jelentik: A képviselőház letárgyalta és elfogadta a hadsereg békeleltetésének csökkentéséről szóló javaslatot. A javaslat a békeleltetésnek 150 ezer emberről 120 ezer emberre való csökkenését írja elő. Az új törvény szerint a katonai szolgálatnak három bázisa lesz: október 1-től november 30-ig valamivel több mint 150 ezer, december 1-től március 31-ig 130 ezer, április 1-től szeptember 30-ig 86 ezer ember lesz fegyverben. A mennyiségbeli csökkentést a hadseregben minőségbeli tökéletesítésekkel kell ellensúlyozni. Az előadó a zárószóban kijelenti, hogy a milicia-rendszert azért nem lehet életbeléptetni, mert Csehszlovákia az Európában észlelhető nyugtalanulásnak éppen központjában fekszik. Ha az ellenzék szónokai olyanokat mondanak, hogy a csehszlovák határokat semmiféle hadsereggel sem lehet megvédeni, ezzel az állam ellenségeinek egyenesen szüggérálják azt az eszmét, hogy a csehszlovák határok átlépése nem kockázatos.

— Nem keii felekezeti diákstatisztika — Berlinben. Akármilyen hihetetlennek tetszik, a berlini egyetemen nem kíváncsiak arra, hogy a diákoknak mi a vallásuk. Ugy vélekednek, hogy az idevágó adatoknak ismerete nélkül is nagyon alaposan lehet ellenőrizni az egyetemi hallgatók tanulmányait, képességeik fokát és a tudományban való haladásukat. Ugy látszik azonban, hogy ez az állapot ott sem tetszik mindenkinek. Az egyik diákgyűlés, amely semmiesetre sem rajonghat a liberálizmusért, változtatni szeretett volna a helyzeten. Beadvánnyal fordult tehát a birodalmi kultuszminisztériumhoz és azt javasolta, hogy az egyetemi hallgatók vallási viszonyainak megállapítása végett kötelezzenek minden egyes diákot arra, nevezze meg azt a vallásfelekezetet, amelyhez tartozik. Nem mondjuk, hogy az ilyen kíváncságot sehol sem hallgattak volna meg. Bizonyos azonban, hogy Berlinben udvariasan, de határozottan visszautasították. A kultuszminisztérium ugyanis arra hivatkozott, hogy a szóbanforgó diákgyűlés kíváncsága beletűközik a német birodalmi alkotmány 136. szakaszába. E szakasz szerint ugyanis ilyfajta statisztikai nyomozásnak csak akkor van helye, ha valamely vallásfelekezethez való tartozásból bizonyos jogok s kötelezettségek származnak, valamint akkor, ha törvény elrendelte népszámlálás, vagy másfajta hivatalos statisztikai megállapítások céljaira kellenek az ilyen adatok.

— Hét halálos ítéletet kér a Csaruga-banda tagjaira az ügyész. Csaruga neve fogalom lett Jugoszláviában. Csaruga megirigyelte Rózsa Sándor régi dicsőségét, rablóbandát alakított, mely a rablások egész sorát és tizenkét rablójelkosságot követett el. Csarugának a lelket két saját kezével elkövetett gyilkosság terheli, a többit az ő parancsára hajtották végre. Több hetes tárgyalás után — amint Eszékről jelentik — Tomics államügyész most tartotta meg vádbeszédét, mely három óráig tartott. Tomics ügyész kérte a bíróságot, hogy kirelehetetlen szigorral járjon el a bűnösök ellen, majd bejelentette, hogy a banda hét tagjára halálbüntetés kimondását kéri. A

többi főváltóra részben életfogytiglani, részben tíztől húsz évig terjedő fegyházra szóló ítélet kimondását kérte. Az ítélet valószínűleg csak június végén lesz a monstre bűnpörben. Markovics bíró, a tárgyalás vezetője fenyegető levelet kapott. A névtelen levélíró azzal fenyegeti a bíróságot, hogy ha Csarugát, vagy a per bármelyik vádlottját halálra ítélik, úgy a bíróság valamennyi tagját elteszik láb alól. A levelet valószínűleg a banda valamelyik szabadon lévő tagja írhatta. A csendőrség megindította a nyomozást.

— Egyre tartanak az antiszemita inzultusok a vonatokon. Néhány felelőtlen fiatalember a különböző hatóságok támogató passzivitását kihasználva, még mindig terrorizálni igyekszik a vasút zsidó utasait. A legutóbbi ilyen természetű botrány-kísérlet a nagyváradi—bukaresti személyvonaton játszódott le Bánffyújnyad és Kolozsvár között ma délelőtt 11 órakor. Tizenkét fiatalember durva élcelkedés és faragatlan megjegyzésekkel, mindenáron provokálni akarták a vonat hal zsidó utasát és csak a zsidó utasok és különösen a vonatvezető erőlyes fellépésének köszönhető, hogy az inzultus nem fajult verekedéssé. A vonatvezető amikor látta, hogy a fiatal emberek mindenáron bele akarnak kötni a zsidó utasokba, szigorúan utasította az összes kalauzokat, hogy rendbontás esetén azonnal állítsák le a vonatot és a rendbontókat szállítsák ki a vonatból. A fiatal emberek látva a vonatvezető erőlyes fellépését, elálltak harcias szándékuktól és a vonat ezután nyugodtan futott be a kolozsvári pályaudvarra. — Tegnap este nyolc óra körül Mátyás király szülőháza előtt egy tizenkétéves zsidó fiúcskát egy hasonló kora román gimnázista egy áres sörösvéggel úgy fejbevégt, hogy a fiú halálát okozta azonnal elöntötte a vér. Az eset tanulságul szolgálhat azoknak, akik gyűlölködő agitációjakkal nem állították serdülő gyermekek lelkét megmételyezni.

— Aranylakodalom. Gál Á. Samu és neje folyó hó 22-én tartják aranylakodalmaukat Marosújváron. Gál Á. Samu széleskörű társadalmi tevékenysége révén a megye közönségének osztatlan tiszteletét vívta ki.

— Egy romániai hitelezőt letartóztattak Ruszinszkóban. Spitz Sándor kereskedő, aki Ugocsának román részén, Nagytarnán lakik, átment Nagyszöllőre, hogy egy adósa ellen fogatosítsa egy 60.000 koronás biztosítási végrehajtást. A biztosítási végrehajtást az alperes lakásán és üzlet-helyiségében, annak távollétében kezdetét is vette és másnapra már befejezéshez közeledett. A távollévő alperes rokonai a biztosítási végrehajtás során arra a megállapodásra jutottak, hogy az egyik szekrényből eltűnt ötvenezer korona, amely állítólag az eljárás megkezdése előtt még ott volt. A lopással a végrehajtó kereskedőt gyanúsították és feljelentést tettek ellene. A rendőrség a feljelentés alapján azonnal letartóztatta Spitzet, aki már két hete ül vizsgálati fogságban. A nyomozás nagy apparátussal folyik ez ügyben, annál is inkább, mert hír szerint a lopás vádjá közokairat-hamisítással is komplikálódott.

— Egy Rotschild báróné összes ékszereit és pénzét ellopták. Párisból jelentik: Rotschild Edwardné, aki két nappal ezelőtt érkezett New-yorkból Párisba, panaszt tett a rendőrségnek, hogy szállóbeli szobájából ellopták ékszerdobozát, pénzét, utlevélét és valamennyi személyi okmányát. Az elloptott ékszerek értéke mintegy 350.000 frank, a készpénz 20.000 dollár.

— Nem lesz őszi hadgyakorlat Beszarábiában. Bukarestből jelentik: Mardarescu tábornok hadügyminiszter a „Lupta” munkatársa előtt megcafolta azokat a híreket, melyek szerint az idei őszi hadgyakorlatok Beszarábiában lesznek. A lap megjegyzi, hogy valószínűleg mindenféle csapatkoncentrációt le fognak rendelni gazdasági okokból. A tengeri haderő egyrésze az országban marad, egy nagyobb divízió angusztusban meglátogatja az Archipelogust, a dunai flotta pedig ellátogat Bécsbe. Az ilyen látogatások szokásosak az európai tengeri haderők között.

*** Pöstyénfürdőn teljes erővel folyik a szezon.** A pompás Thermia Palace Szállót, mely az összes fürdővel egybeépült, már megnyitották. Az árak meglepően mérsékelték. A Thermiában már napi 65 Kor-ért kapható lakás penzióval. Felvilágosítások telefonon is: Rózsa-drogéria, Cluj, Str. Londrei 21, ahol eredeti pöstyéni iszapkocka is kapható házikurára.

— Nagyváradon az Új Kelet részére hirdetések és előfizetések felvesz Blum Zsigmond, Oradea-Mare, Str. Alexandri (Teleki-u.) 4. szám. Telefon 8—53. (Rosenberg Jenő bérkereskedésében.

Kötött harisnya minden színben 25 lei

Flohr-harisnya minden színben 44 lei

NAGY HARISNYA-VÁSÁR

Muszlín-harisnya divat-színben 58 lei

Cérna-muszlín minden színben 90 lei

MÉLYEN LESZÁLLÍTOTT ÁRAKKAL

Selyemfátyol minden színben 125 lei

BLATT

FÓTÉR 13

Divatkeztükben és kötöttárunkban óriási választék! A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

felett

ennyi bizonyos, jesítménye első-

Ért

16:56 mp. 2. (Camp).

mp. 2. Botis (U).

(U) 19:2. 2. Ba-

175 holtverseny,

na (KAC) 3.05

12 m. 2. Bara-

571.

12:14, 2. Blaj

10:52.

2. Barabás 40:47,

7:8.

félidejében bo-

vetkeztekem al-

.....

jében való hit

blógiák lobogása

sem élő valami:

svendők között

hidja.

.....

mak gyakorlati

halálra váltanak

let utjára indul

irányvonalába

és mindannyian,

deztünk a szelíd

del gondoljunk

tel személyében

Salló

.....

ikolták

n

tó a zágrábi

pta, hogy Ra-

rét Moszkvában

klányoznak.

KÖZGAZDASÁG

Harc az állami bányák és bányamunkások között

Győztek a munkások. Kamatot kell fizetni a késedelmes bér után. A munkások is részesednek a nem létező nyereségből

(Cluj-Kolozsvár, június 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes az a bérharc, melyet az erdélyi állami bányamunkások az állammal folytatnak. A legfőbb munkaadó, — az állam nem akarta a munkások követeléseit teljesíteni, úgyhogy a munkatörvény szerint választott bírósági eljárásra került a sor. Az első tárgyalások Kolozsváron folytak le N. Chirila felügyelő elnöke alatt. Ezek a tárgyalások azonban nem jártak eredménnyel, úgyhogy az iratok — mivel országos problémáról van szó — a legfőbb semmitőszékhez, a Curtea de Casatiehoz kerültek a döntőbírósság összeállítása céljából.

A legfőbb semmitőszék a döntőbírósság elnökekül Bols tanácsost delegálta. A bizottság tagjai az állam részéről két főmérnök, a munkások részéről pedig Buciumean Pafel és Ghermann Ethimiu kolozsvári munkásvezérek voltak.

Hosszas tanácskozások után most hozta meg a bizottság döntését, mely a legfontosabb kérdésekben a munkásokra kedvező és olyan irányelveket állapít meg, melyek valószínűleg másutt is éreztetni fogják hatásukat.

A bizottság a munkások bérét *öt százalékkal* felemelte; a természetbeni ellátás elszámol-

ása az önköltségi ár hetvenöt százaléka a munkással szemben. Felemelték a családi és a drágasági segélyt és pedig napi egy lejről két lejre. Igen fontos a bizottságnak az a döntése, amely szerint a gyülekezési helyről a munkahelyig megtett ut idejét a napi nyolc órai munkaidőbe beszámítják. Ha az állam nem fizetné pontosan a munkásokat, akkor a késedelmi időért kilenc százalékos kamatot kell fizetni.

A döntőbírósság kimondotta a munkásoknak azt a jogát, hogy részesednie kell az állami üzem tiszta jövedelmében. Ez az utóbbi döntés azonban csak elvi jelentőségű, mert az állami üzemek: Gyalár, Kürtös, Oradua, Nagy-bánya, Felsőbánya, Vajdahunyad mintegy tízmillió lej évi veszteséggel dolgoznak. Jellemző: egy kiló arany kitermelési költsége 160—180 ezer lej, míg a Banca Nationala csak 106 ezer lejjel váltja be.

Ezzel az adattal akarta különben az állam igazolni, hogy nem adhatja meg a munkásoknak kért emelést. A bizottság azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy azért mert a Banca Nationala ilyen nemzeti ajándékot kap, — még sem lehet a munkások rovására eljárni.

Független kell tartani az italmérési kérvényeket. A kolozsvári pénzügyi vezérigazgató-ságnak tudomására jutott, hogy a vonatkozó miniszteri rendelet töves értelmezése alapján az alsó-foku fórumok kategorikusan elutasítják a hozzájuk véleményezésre benyújtott italmérési kérvényeket. Ebből az eljárásból rengeteg panasz keletkezett, amelyek orvoslására a pénzügyi vezérigazgatóság értesítette a hatáskörében tartozó hatóságokat, hogy ne utasítsák el, hanem tartásuk függőben az italmérési kérvényeket mindaddig, amíg törvényhozásilag rendezni fogják ezt a kérdést.

A Máv. kommercializálásának kulisszatitkai. A Máv. önálló kereskedelmi vállalatá váló átalakításával a Máv. igazgatósága teljesen szabad gazdálkodási jogot nyert. Eszerint a Máv. elnöke saját hatáskörében is felvehet kölcsönöket. Az államvasutaknak ideiglenesen az állam adja a tőkét és fedezi a hiányokat. Ezzel szemben a Máv. minden ingyenes szolgáltatást megszüntet az állam részére. A személyzet alkalmazása és illetményei ügyében diktatori felhatalmazást kap a Máv. elnöke. A vállalat fölött az állam gyakorolja a legfőbb felügyeleti jogot, de az állandó ellenőrzés kizárásával. A Máv. felmentést kap az állami számviteli törvény alól. A törvényjavaslat, bár a legnagyobb titokban készült, most, hogy részletei kiptantattak, ország-szerre nagy felháborodást keltett. Különösen a parlamenti ellenzék támadja erősen a javaslatot, mely diktatórikus szabadsághoz juttatja a Máv. igazgatóságát. Különösen kifogásolják azt a pontot, mely szerint a Máv. önálló függőkölcsönöket vehet fel s a javaslatban nincs precizitással, hogy mily összeg erejéig. Az ellenzék szerint nem lehet az esetleges deficitet a polgárságra áthárítani. Költségvetése keretén belül, mint egy kormány fölött álló minisztérium az államnak minden beleszólása nélkül használhatná fel a Máv. bevételének összegét és mintegy kormányfőltti hatalom gyakorlásához jutna a Máv. elnöksége. Előreláthatóan a Máv. kommercializálási javaslata nagy viharokat fog támasztani.

Megindult a sertésexport. A sertéskivitel engedélyezésével nagyarányú kiviteli akció indult meg és az exportőrök rengeteg sertést indítottak a határállomásokra. Azonban a vámhivatalok csak az utóbbi napokban kapták meg a pénzügyminiszter rendeletét, melyben a sertésexport kivitelének engedélyezését tudatja a vámhivatalokkal. A késedelmes rendelkezés miatt két héten át a sertésszállítmányok a határállomásokon vesztegeltek. Két nappal ezelőtt megindult az export, mely naponta nagyobb méreteket ölt.

Az utódállamok vaskartellje. Az Union Européenne Industrielle et Financiere legutóbb közölte Csehszlovákia nagyiparosaival, hogy a Csehszlovákia és Ausztria között létesített kartellbe Magyarország, Jugoszlávia és Románia vasüzemei is beléptek és tárgyalások folynak a lengyel vasipar bevonásáról is.

A külföldi fémpiacról. A réz ára erősen emelkedő irányzatot mutat a külföldi piacokon, így elsősorban az Egyesült Államokban és Chilében, minek oka a rézkészletek esikkenésében keresendő. Erősen tartott az ón ára, főleg a londoni piacon. Cinkben, emben erős a kereslet, alumíniumban is. Utóbbi a londoni fémtőzsdén 130 font sterlinggel jegyzik. Az ezüst árfolyama javul. Az amerikai ezüst ára hatvanhét és fél cent. A platinaárak szilárdak.

Felemelés előtt a vámárak rakodási díja. A vámállomásokon működő munkások azzal a kéréssel fordultak a vámfelügyelőséghez, hogy emelje fel a vagonkirakási és berakodási díjakat. A munkások eddig kollektív vagonberakásért 600 lejt, ugyanazon árut tartalmazó vagon berakásáért 400 lejt kaptak. A munkások követelése jelenleg kollektív vagon után 1000 lej, a többi után 800 lej. A vámfelügyelőség a béremelés kérdésében a kamarához fordult véleményért. A kolozsvári kamara, tekintettel a drágulási folyamatra, a vámügyi felügyelőségnek azt javasolta, hogy kollektív vagonként 800 lejre, ugyanazon áruval megrakandó vagonok után pedig 700 lejre emelje fel a ki- és berakodási díjakat.

Nemzetközi szindikátust terveznek a papírgyárosok. Beavatott forrásból a „Berliner Tageblatt” arról ad hírt, hogy az európai papírgyárak nemzetközi szindikátusba készülnek tömörülni. Ennek érdekében július hetedikén kongresszust tartanak Stockholmban, amelyen az egész piacra érvényes áremelésről fognak határozni. A német sajtó felhívja a birodalmi kormány figyelmét a készülő szindikátusra, amelynek súlyos következményei lehetnek nemcsak a nyomdaiparra, de az egész gazdasági életre, egyben követeli a vámsorompók azonnali megnyitását, hogy a német piacot idejében lehessen megfélemlíteni papírkészletekkel ellátni a mai világpiacon.

A tölgytűzifa kiviteli díjának leszállítása sem lendíti fel az exportot. Megirtuk, hogy a pénzügyminiszter a tölgytűzifa kiviteli díját tízezer lejről ötezer lejre szállította le. Mint értesülünk, e leszállított díj mellett sem konvencionális a tölgytűzifa exportja, mert az ötezes vámtétel is oly magas vagononként, amely külföldön lehetetlenül teszi a tölgytűzifa elhelyezését.

Befejeződtek az orosz-magyar gazdasági tárgyalások. Londonból jelentik: Teleszky volt magyar pénzügyminiszter és az orosz megbízott között megindult kereskedelmi tárgyalások befejeződtek.

Jegyzésre kerül a magyar kölcsön. Budapestről jelentik: Magyar pénzügyi körökben úgy tudják, hogy a magyar kölcsön legnagyobb részét a londoni pénzügyi piac fogja adni kilencvenháromszázalékos kamattal. A kibocsátáshoz a kincstári hivatal megadta az engedélyt. Így a legközelebbi napokban a magyar kölcsön jegyzésre kerül.

Erdélyi vállalatok koncessziója magánvasutak építésére. A magánvasutak engedélyezésére hivatott legfelsőbb bizottság legutóbbi ülésében a következő erdélyi vállalatoknak adott koncessziót: Fränkel József aradi cég ötéves koncessziót kapott keskenyvágányú vonal építésére, azaz a meglévő vonalnak meghosszabbítására. A nagyváradi „Lica” r. t. engedélyt kapott meglévő vasútvonalának 3360 méterrel való meghosszabbítására. Hármaskoncessziót kapott az aradi „Patria” r. t. fatermelő-cég 2670 m., 628 m. és 2450 m. vasútvonalnak építésére és tíz éven át való használatára Campulung vidékén, egy másik üzeménel pedig 10139 méteres vonal építésére és 20 éven át való használatára. A kolozsvári Kalotaszegi Erdőipar r. t. Belényes és Nagykalota közötti szűknyomú vasut, míg a Dédabisztrai Faipar r. t. hatkilométeres új keskenyvágányú vasútvonal építésére kapott koncessziót.

Pénzügyi központ alakul Bécsben. Bécsből jelentik: A bécsi tőzsdén elterjedt hírek szerint a budapesti pénzügyi központ mintájára ott is pénzügyi központ alakul, valószínűleg az ősz elején. Az új központ a budapesti pénzügyi központ szervezetét veszi irányadónak.

Románia állatexportja 1924 első negyedében. Hivatalos kimutatás szerint ez év januárjában 6379 darab élőállatot vittek ki Romániából 92 millió 688.000 lej értékben, februárban 5083 darabot 72 millió 878.000 lej értékben, márciusban pedig 5658 darabot 77 millió 935.000 lej értékben. Legtöbbet exportáltak Csehszlovákiába, Ausztriába, Lengyelországba, Magyarországra és Törökországba.

A jogtalan kisajátítások revíziója. A bukaresti „Argus” írja: Több vármegyéből olyan információk érkeztek a központi kisajátítási hivatalhoz, hogy a jogtalan kisajátítások felülvizsgálatairól szóló rendeletet a végrehajtószervek tévesen értelmezték és ezáltal azt a hitet keltették az érdekeltek körében, hogy a kisajátítási táblázatok teljes revíziójáról van szó. Ennek következtében a Casa Centrala a impropietaririi közölte a vármegyei prefektusokkal és földmivelésügyi tanácsokkal, hogy a revízió csakis olyan személyekre vonatkozik, akiknek a földreformtörvény értelmében nem volt joguk részesedni a kisajátított földekből, így tehát azokra a földbirtokosokra, a bírói kar tagjaira, orvosokra, ügyvédekre, nagykereskedőkre, magasabb közigazgatási tisztviselőkre és olyan más emberekre, akik nem szerepeltek az igénylők sorában, mégis kaptak földet. Mindezekről külön listát készítettek, miután alaposan áttanulmányozták a kisajátítási birtokivételeket. Az érdekeltek meghallgatása nélkül kiválasztják azokat, akik kétségtelenül jogalap hiányában kaptak földet. Ezeket a munkálatokat a földmivelésügyi tanácsos személyesen fogja végezni a vármegyei prefektus közreműködésével. Az alacsony hatóságokat egyáltalán nem fogják igénybe venni, csak arra kapnak utasítást, hogy azonnal szüntessék be azokat az eljárásokat, amelyeket a rendelet félreértése miatt indítottak meg.

A mai valutapiac. Élénk forgalom mellett a tegnapi árfolyamoknak megfelelő áron alakult ki a mai valutapiac. A következő árat jegyezték: Osztrák korona 308—312, magyar korona 415—420, esek korona 673—678, svájci frank 40-70—40-80, francia frank 12-35—12-40, dollár 229—230, font sterling 996—998, olasz lira 10-05—10-08.

Valutapiac június 19-én:
Zürich. Zárlat: Berlin 135, Amsterdam 21190, Newyork 565-50, London 2446, Páris 3055, Milánó 2450, Prága 1665, Budapest 65, Belgrád 667-50, Bukarest 247-50, Varsó 109, Bécs 79 7/8.

.....
SPORT
.....

Elhalasztják a Haggibbor házi uszóversenyét. A folyó hó 22-ére hirdett versenyét a Haggibbor tekintettel a szeszélyes időjárásra, későbbi időpontig elhalasztotta.

Főgimnáziumi tornaverseny. Folyó évi június hó 22-én (vasárnap) d. u. 3 órakor tartja az unitárius főgimnázium ifjusága évvégi tornaversenyét az intézet udvarán. Belépődíj nincsen.

.....
A Keren Hajjeszód iskolákra, technikumra, egyetemre, nemzeti könyvtárra eddig 276.000 font sterlinget adott ki. — Erec Jiszrdél lesz ismét a zsidóság vallási és kulturális centruma. A Keren Hajjeszód építi az országot.

Erényi vendégsze-

házban. A

bőséges fol-

Tegnap egy

zott be a

a Vadas-G

A választás

bármennyir

a szereplők

teljes kifjú

szek szamu

hogy a köz

vendégek i

magyar szí

Böske szép

jelenése eg

férközzék

a nagyvára

ferfiass meg

hettük —

tások is b

Böskével e

egézen fia

ternőzetes

vendégszer

lót adtak,

az nem raj

A M

Péntek: A

Sorozat

Péntek: A

Sorozat

Szombat d

sági e

Előad

gyeri

Szombat est

Vasárnap d

gyeri

előtt

kokke

Vasárnap es

Select

„ Szerenc

hamis bank

grökes szer

Uránia

Nagy kond

a társadal

Claretta Ra

.....

Saját

jégsze

nagy v

Ü

fém

Grünv

.....

Önm

Nagy

ndt festeti

Barjju (v

suth Lajos

.....

Eis

.....

Telef

.....

★

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

Erényi Böske, Borovszky és Gál Sándor vendégszereplése a kolozsvári magyar színházban. A szezonvégi rendes vendégszereplések bőséges folyamatban vannak a magyar színházban. Tegnap egyszerre három vendégszereplő mutatkozott be a kolozsvári közönségnek. Bemutatókására a Vadas-Gyúri operettet, a Szultánát választották. A választás nem mondható éppen sikerültnek, mert bármennyire is nagy kvalitású operett a Szultána, a szereplőknek nem nyújt elég teret képességeik teljes kifejtésére. Ez, és a vendégszereplő művészek szummá látható lámpaláza volt az oka annak, hogy a közönség se hirt fölmelegedni a vendégek iránt. Pedig mind a hárman az erdélyi magyar színház jó erői közé tartoznak. Erényi Böske szép és fiatal, csengő hangja és bájos megjelenése egy magában is alkalmas arra, hogy beférkőzzék a közönség szívébe. Borovszky Ozkár, a nagyváradi színház becnívánja, hatalmas termetű, férfias megjelenés, akiben — amennyiben kivethetünk — nem csak önékes, de színjátszó kvalitások is bőven vannak. Gál Sándor, ki Erényi Böskével együtt a szatmári színház tagja, még egészen fiatal színésznek látszik, jól táncol és sok természetes humora van. Mindent összegezve, a vendégszereplők jók voltak és ha több sejtetni valót adtak, mint amennyit bemutatnak magukból, az nem rajtuk múlott.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Péntek: A sárga liliom. (Hoffmann Juci föléptével. Sorozatszám 436)
 Péntek: A sárga liliom. (Hoffmann Juci föléptével. Sorozatszám 436)
 Szombat d. u. 3-kor: Többszínű királyfi. (Előszőr. Ifjúsági és gyermekelőadás mérsékelt helyárrakkal. Előadás előtt Benedek Elek nagyapó beszél a gyermekekhez. Sorozatszám 437)
 Szombat este 8-kor: Antonia. (Sorozatszám 437)
 Vasárnap d. u. 3-kor: Többszínű királyfi. Ifjúsági és gyermekelőadás, mérsékelt helyárrakkal. Előadás előtt Benedek Elek nagyapó beszél a gyermekekhez. Sorozatszám 439)
 Vasárnap este 8-kor: Kek postakocsi. Sorozatszám 440)

MOZGÓK MŰSORA

Select-Mozgó: Péntek, június 20. *Párisi élet* és *Szerencse Istene*. Magyarisztokrata dráma, egy hamis bankár életéből. Főszerepben a portugál trónörökös szeretője, a szép Gaby Deslys.
 Uránia-Mozgó: Péntek, június 20. *Az arany*. Nagy koncepciójú, izgalmas és érdekfeszítő dráma a társadalmi életből 7 felvonásban. Főszerepben: Claretta Bassay.

Saját készítményű Előírások, hitelesített
Jégszekrények ürmértékek
 nagy választékban. gyártása.
 Üzememben elvállalok mindennemű
fémnyomó munkálatokat.
Grünwald Jakab bádogárüzem
 P. M. Viteazul 13. Cluj

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-
 nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Bariffiu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kossuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 28. szám alatt

NAGYBAN gyermekjátékokat, kötött- és díszműárakat legjobban **KIOSIBEN**
Eisenstädter Fülöp és Társa cégnél vásárol Cluj,
 Strada Regina Maria 13.
 Gyermekkoscsik és kofferárak teljes kiárusítása

Telefon 758
 INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMĂ
★ Románia legnagyobb textilgyára Arad ★
 ARADI TEXTILGYÁR RÉSZEKÉNTI TÁRSASÁG

Telefon- Flórkület
 62. 21. Egres
LÁDAGYÁR
 Mindennemű ládákat és fadóbozokat beszeresgetünk és az árakat rendszerben megrendelésre azonnal készlet és szállít a legolcsóbb napi áron
Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
 Cluj, Strada Cernauți (volt Kajánról-ut) 3 szám

Allandó
nagy raktár
 a következő vegyszeti cikkekben: **Naftalin I-a pikkelges.** Borax prima raff. / **Borsav** / Formaldehyd 40% viztisza / **Karboisav** 39/40 I-a vegytiszta (Schering) / Borkősav / Vaselinolaj fehér / Szalmiak-szesz 0.910 / **Sósav** / Chlorkali chlorbarium, chromtimsó / Chromkali, antichlor, hamuszir / Terpentinetec. / **I-a francia nyulenyv**
Festékek Engros Endatail Fűszerek
 Arajánlattal szolgál:
KALMÁR ÁRUFORGALMI RÉSZV. T.
 Cluj, Str. Regina Maria 25.
 Telefon: 4-25, 5-44.
 Fiókok: Str. Regina Maria 42.
 Str. Rugului 56.

Mégis csak legjobb akésnélküli borotváló por, amely az ország legrégebb gyártmánya mely most újonnan átpreparálva,
 az arcot nem marja és kellemes hatást hagy utána
„RASOL IDEAL“
 Kapható 1/4, 1/2 kg. szép csomagolásban. 5 kg. vétel franco lei 135.—, kisebb mennyiségben lei 30.—, vidékre lei 40.— kgkint. Óvakodjunk az ártalmas utánzatoktól. Csak az „Ideal“ felirású valódi
Reszling József fodrász
 Cluj, Calea Regele Ferdinand 30.

RÓTH cipész
 CLUJ,
 Str. St. G. Iosif
 volt Szép-utca

Részvényjegyzési felhívás.

A Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt.

117577 számú pénzügyminiszteri engedély alapján felhatalmazást nyert részvénytőkészletének felemelésére.

Hogy módot nyújtsunk azoknak, akik eddig intézetünkbeli részvényt nem bírtak, hogy a Temesvári Bank és Kereskedelmi R.-T. részvényesei lehessenek, 12.000 darab új kibocsátású részvényt 1924. félévi szelvényvel együtt, költségterítés nélkül, 550.— lej árfolyamon ezenel szabad jegyzésre rendelkezésre bocsátunk. A részvényeket kizárólag román állampolgárok jegyezhetik.

A jegyzési határidő 1924. évi június 18-ától június 30-ig terjed.

A részvényjegyzés alkalmából az egész kibocsátási ár készpénzben és egyszerre befizetendő.

- A jegyzési helyek a következők:
- a Temesvári Bank és Kereskedelmi r.-t. főpénztára, saját intézeti székház, Piața Sft. Gheorge,
 - a Temesvári Bank és Kereskedelmi r.-t. belvárosi fiókjánál,
 - a Temesvári Bank és Kereskedelmi r.-t. gyárvárosi fiókjánál,
 - a Temesvári Bank és Kereskedelmi r.-t. józsefvárosi fiókjánál,
 - a Temesvári Bank és Kereskedelmi r.-t. orsovai fiókjánál,
 - a Temesvári Bank és Kereskedelmi r.-t. zombolyai fiókjánál,
 - a Temesvári Bank és Kereskedelmi r.-t. nagyszentmiklósi fiókjánál,
 - a Közgazdasági Bank r.-t.-nál Timișoara,
 - a Bánáti Hitelbank r.-t.-nál Timișoara,
 - a Földbérleti és Parcellázó Bank r.-t.-nál Timișoara,
 - a Kereskedelmi Bank r.-t.-nál Lugoj,
 - a Karánsebesi Első Takarékpénztárnál Karánsebes,
 - a Delta Takarékpénztárnál Delta,
 - a Gátajai Takarékpénztárnál Gátaja,
 - a Nagykomlói Népbank r.-t.-nál Nagykomlós,
 - a Perjámos-Haulikfalvai Népbank r.-t.-nál Perjámos,
 - a Banca Marmorosch Blank & Co. S. A.-nál București és fiókjai (Arad, Brașov, Cernăuți, Chișinău, Cluj, Oradea-Mare, Târgu-Mureș).
- Részvényjegyzéseket elfogadnak azonfelül a Temesvári Bank és Kereskedelmi r.-t. érdekköréhez tartozó összes ipari és kereskedelmi vállalatok.
- Timișoara, 1924 június hó 7-én.
 Az igazgatóság.

